

koncem ôsle, ampak vedi, da je mora čez polovico na koso segati, tudi ni dobro, če se ôsla brusé izteza po večkrat s konca na konec pribrusiti, ker konec ôsle, izdrsnivši se čez ostrino, jo gotovo nekoliko okrha, bolje je prvi tek dobrusiti; če imaš storček po predpisu in podolgoma izbrušen, pribrusiš večkrat koso brez ôsle. Kadar s koso v kamen zadeneš in se ti ostrina izvije, ko je gori obrnjena, deni sprednji konec storčka pod pavec leve roke in z desno jo naravnaj, pa vari, da ne popoka; če pa je doli obrnjena, pridržita konec storčka kazavec in srednji prst leve roke; če se kosa zmrvi, je treba oškrbo nekoliko obrusiti, ter poklepati jo. Ko rôsa zgine in se kosa mazati začne, je treba, jo saj po ostrini z mokrim omelcem oprati; blato po hrbtu se ostrže z ostrim robom štorčka; zlasti kadar se kosa klepati dá, mora biti čista.

Veselo je gledati nektare mlade in čvrste Krašovke in Brkanke, med kamenjem sukajoče se, pridno in umetno z ostrim srpom v roci; kakor bi pihnil, je obrano medskalje. Po več krajih se pa dekleta, žali-bog! sramujejo srpa v roci, — pa, saj ni čuda! v napačnem pomenu naj se rajši izpolni pregovor: „mlada poje, starko posnemvaje.“

Kdor je vodja koscem, mora biti tudi klepač, se ve, najumetniši iz družbe, čvrst, bistrih oči in trdnega zdravja; lepo je, če gospodar sam ali sin njegov ta posel opravlja. Pri velikih posestnikih, ki jim drugi opravki ne pustijo s koso vkvarjati se, je to dolžnost zvestega hlapca; ako pa sposoben ni, potem prevzame to tisti izmed družbe, ki je tega najbolj vaje, on kleplje vsem (tudi desetim lahko). Res, da po največ krajih klepljejo vsak sebi, al to je zamuda. Predno si pripravno mesto najde, potem „forko“ (palico, na katero je pri klepanji kosje naslonjeno), če jih je več skup, se je treba tudi vedno kaj pomeniti in večkrat ena, včasih tudi dve uri pretečete in še več, predno se vrnejo s sklepano koso v travo — pa kako je sklepano? kakor da bi bil koso s kamnom na kamnu, ne pa na klepalu klepal. Kdor kleplje (vsem), naj si poišče pripravnega klepišča (če je proti severju obrnjen, se mu skozi celi dan najmanj blišči) in „forko“ z dvema navpičnima vrhoma, da med nje dene sená, kolikor je treba, da ostrina kose ravno po tnali leži; če ni debelega kamna za tnalo, zabiti ga je treba s stranjo bitca, toda mora se nastaviti kakošen trd les, da klepač ne tolče po golem; potem se vsede (dobro je podložiti sená, zlasti v ravni, da noge nekoliko visijo), zabije „forko“ (ktera mora biti nalašč pripravna za to, ker v trda tla, kjer je najbolje klepišče, se ne dá zabosti) obrusi nekoliko z ôslo tnalo od sebe, jedro bitca po čez, da se kosa, ktere ostrina mora biti vedno napeta, ne zvihrá (zvirči) (če se pa, jo mora sneti in naravnati, če tega ne umé, jo je treba dati umnemu kovaču v roke), ter kleplje ličen, trikrat širji klep kot je kosa debela. Kleplje se večidel z mokrim bitcem, pa tudi s suhim se trda kosa še raji vleče. Kadar je kosa sklepana, je treba, da vstaneš, ter sam jo neseš koscu, da se tako sprehodiš in vidiš, kako se delo opravlja. Skrb in vaja kosce najbolje uri, toraj morajo imeti veselje do dela; da ga imajo, morajo biti zložni in si prijazni; če se kosci ozirajo, kadar je dôba jesti, delo zaostaja, toraj, jéd za časa koscem!

Kakor hitro se rôsa posuši, grablične redovje raztresejo; na močvirnatih tléh in sploh, kjer je trava velika, se o ne zadosti sušivnem vremenu zabode primerno na gosto več 3—4rogovilastih palic, po vrsti med redovje, na ktere se potem vsa trava rahlo naloži; posuši se tako dosti bržeje; ko je senó suho, se z vilami na „kolečko“ naloži ter tako izvozi na kraj, kjer se na voz naklada. Če ni senó popolnoma suho, tedaj je

dobro, vsako čevelj debelo lego na senici dobro osoliti; ne ogreje se tako kmalu in okusa je boljšega. Senó je bolje nekoliko manj suho pa osoljeno, kakor presuho; tedaj, kjer je majhina trava, skrbi, da se za časa pograbi in do čistega. Da se drobno senó do čistega pograbi, je treba gostih zob pri grabljah. Kar od košenega na senožeti ostane, se pogubi.

Kar se tiče vremena o času košnje, je treba paziti, da se na lepo zadene. Da-si ravno vremena jutranjega noben človek ne vé, je vendar treba paziti na primér: žareča večerna zarja oblake stopí, a zjutranja (žareča) pa jih naredí; mavra dež obeča, v vsakem četrtni lune, kakoršno vreme je danes o tem času, tako če biti jutri osorej itd.

Potje, po katerih se senó vozi, bi imeli biti posebno gladki, ne da je treba ramo vedno pod vozom držati, tudi ne zaraščeni, da grmovje senó iz voza skube. O čemur ne najdeš tû poduka, pa storí vsak, kar ti um in dober prevdarek priporočata.

V Senožeah.

F. Meden.

Šolske stvari.

Priporočilo dveh knjig za premije ljudskih in družih šol.

Blizo že je čas, da se za letošnje leto končajo šole, v katerih se najpridnišim šolarjem delijo premije. Izbirajo se v ta namen pripravne bukve. Po naših mislih bi se pri tem moralo gledati bolj na korist, kakor na kratek čas; zato naj bi se ne izbirale knjige, ktere, enkrat prebrane, ne mikajo človeka več, ampak take, ktere mu ostanejo zmiraj potrebne kakor vsakdanji kruh. Če po premijah pridejo take podučne knjige v hišo, beró jih še drugi domači, kateri znajo brati, beró jih celó sosedje, in tako se omika širi od hiše do hiše. — Da bi se v slovenskih deželah pred vsem morale slovenske knjige dajati za premije, to tudi je čisto naravna stvar.

Gledé na vse to priporočamo dve knjigi prav posebno: obé ste zgodovinski, obé izvrstni, obé za národ pisani v lahko razumljivi besedi. Ena (bolj drobna na 10 pôlah) kaže nam zgodovino ali povestnico našega naroda, druga (62 pôl debela) zgodovino vsega sveta od prvih do najnovejših časov; una se imenuje: *Zgodovina slovenskega naroda*; izdala Matice slovenska, veljá 60 krajc., dobiva se pri bukvarjih in čitalnicah, — ta pa se imenuje *Občna povestnica ali zgodovina celega sveta*; dobiva se v bukvo-tiskarnici gosp. Blaznika po 1 gold. 50 kr.

Kdor pozná obé knjigi, pritrdil nam bode, da ste za šolska darila posebno pripravi, ker to je že zdavno izgotovljena stvar, da zgodovina je najboljša učiteljica narodom, ki jim po preteklih časih kakor v zrcalu (špeglu) kaže prihodnost časa. Gospodje, kateri izbirate knjige za premije, ne zabite priporočenih zgodovinskih!

Slovstvene stvari.

O zadevi Lire Sionske.

Ker se VIII. in morebiti še tudi IX. list Lire Sionske ne bo mogel gg. naročnikom razposlati o pravem času, prosim, da mi tega ne štejejo v krivico. Ne jaz, ampak sedanje vojskine homatije so tega krive. Jaz sem se pripeljal s poslednjim vlakom po železnici iz Prage na Kranjsko. Sedaj je vožnja od tam po železnici in tudi pošta iz Prage zeló neredna, tedaj prosim častite g. naročnike, naj potrpe nekoliko; gotovo dobé